ciem trahunt: vt eſt fricatio dura: ventoſatio cum ſuffici
enti flāma: ⁊ farmaca trahentia de ꝓfūdo: vt ſūt ēplaſta d̄
apo: ſemē vrtice generis lauri ⁊ ſimilib⁹: cū melle ⁊ q̄ ex
ſinapi ⁊ alijs a darētibus fiūt. Si quoq̧ in mēbro dure ⁊
ſolide ſbē ſit fortiora conueniunt ⁊ ſubtiliora q̄ ſi in mē-
bro rare ſbē vt muſculus ē ⁊ ei⁹ parſ proprie que circa me
dū eius: que.n. circa iūcturaſ pars eius ē neruoſior ⁊ du
rior: i tali.n. mēbro rare ſubſtātie ſenſibilis talia alienētur
oīmode ne terantur ab eis ⁊ fugiant: ⁊ maxie cū talʼ iſla
tio acciderit i lacertiſ ꝑ attractionē vel plagā que accidit
eis vel quid ſlōnis fuerit ei mixtū tūc.n. cū medicinis rſo
lutiuiſ mixta ſint ex doloꝝ ſedātibus aliqua. Qualia ſūt
que ex rob ꝯfuſſo cū oleo hn̄te virtutē reſolutiuā vt oleū
anetinū: camomilinū: ⁊ ſimilia in quibus infuſa ſit lana
ſuccida ⁊ ſuccus ipſius adminiſtrētur tepida: ⁊ ad calidita
tē declinātia ⁊ ne ꝑmittātur infrigidari: frigidū.n. nocet
eis: ⁊ demū quale ſit ex ſapone: vīo: oleo ⁊ aceto mitigat
n. doloꝝ repellit ſtipticādo ⁊ reſoluit. Qd̄ ſi illic doloꝝ
cū ſlōne fuerit illic a pꝛincipio: tūc adminiſtra reſoluentia
olea in quibus ſedatio eſt doloris cū ꝓhibitiōe ſeu reper
cuſſione aliqua a pꝛincipio: ſicut oleū violatū vel roſatū cū
virtute olei anetini vt repellēdo ⁊ ſedādo dolorem reſol
uat: ⁊ q̄nq̧ inuenitur alienatio aliqua p̄ ea addaṫ illō qd̄
addit ad reſoluēdū: ſicut vinū nigrū vl̄ ſtipticū vel coctū
⁊ acetū quod virtutē apocruſticā ⁊ reſolutiuam habet.
In dorſo vero facto muſculo licet tibi addeꝛ ſaponē nō
exīte eo adde anſonitū .i. ſpumā maris non ſit āt lapide
um ſꝫ molle: ⁊ raꝝ ⁊ albū q̄n cito reſoluiṫ ⁊ ē leptomerō
maxime. Deinde cinis addatur ſi talis ventoſitas ⁊ iſla-
tio neglecta fuerit ⁊ moraṫ diu: pꝛimū quidē vtēs farma
co per ſaponē facto: ſ̄o v̄o aliquo ēplaſtoꝝ q̄ ex lēptome-
ris ⁊ reſoluētibus ſint foꝛtibus: ⁊ mixtis mollificātiſ quo
rū tibi hic aliqua numerantur. Emplaſtū reſolutiuū vē-
toſitatis iterecluſe in mēbris cordoſis neruoſiſ ⁊ lacertoſis
℞. ſordiciei balnei que ponatur cū aqua in patella: calcis
nō extīcte ſꝫ q̄titatē qua pueniat ſpiſſitudo ſicut lutū ⁊ li
niatur cū eo: ⁊ q̄nq̧ fit illud cū vino. Aliud. ℞. yſopi ſic
ce: teratur ⁊ puluerizeṫ ſup cerotū factū ex cera ⁊ oleo ane
tino ⁊ ēplaſteṫ. Aliud. G. ad idē. ℞. terram aq̄ mixtā fac
bullire ⁊ cola pꝛio: ⁊ fiat pura deīde rurſus mittēs i ollā
calcē non extīctā lenē vt farinā miſce donec fiat vnctuoſa
ſubſtātia deīde ēpla. Aliud. ℞. picis: reſine terbētie: ⁊ ꝯfi
ce cū piguedie leonina ⁊ tauria. Aliud. ℞. glutiniſ: calcis
fici ſiluestris vel cieris eius: ꝯfice cū vīo vel piguedie leo
nina. Si vero apoſtēa ſeu iſlatio ex vapore leui ſit curabi
tur cū leuioꝛibus: ex extenuātibus: quales ſūt ſpōgie i aq̄
aneti aniſi ⁊ feniculi ⁊ carui ⁊ cū oleis leuib⁹ quale ē ane
tinū: de ſemine lini: de ſquinanti: ⁊ ſimilibus

¶ Capitulum octauum de apoſtemate aquoſo.

APoſtēa aquoſum ē hydropiſis aſclites ⁊ ra
mex aquoſa ē cū i mēbroꝝ ꝑexīte ꝯcauo īter
medio i eis aquoſitas ꝯgregata: ⁊ aliud i quo
aquoſitas ꝯgregata exiſtit: nō i vacuo ꝑexīte
i eoꝝ itermedio: ſꝫ iter ſubſtātiā mēbri ⁊ mēbranū coopi-
es ipſā q̄n admodū in epe ⁊ ſplene ꝑ anathomiam vide
mus āpullas fieri quibus eruptis aq̄ egrediṫ de quib⁹ ſu
pra ſectiōe pꝛia ē dictū. Et q̄nq̧ eſt iter duas tūicas cutis
ſeu duas cutes vt cū aliq̄ āpullā ſeu veſicā plenā aq̄ i ma
nu vel pede fieri videm⁹ ſic cretice i piplōicis ꝯtigit vt hi
po. i ꝓnoſticis dixit. Et cura ei⁹ ē due res. Pꝛima ē eua
cuatio. Cōpleṫ āt pſoꝛatiōe. Secūda ē pſoꝛatiōiſ curatio
ꝯpleṫ āt veſice ⁊ cutis abſciſiōe: deīde ꝯglutiatiōe ſeu cica
trizatiōe ⁊ iduratiōe ſbteriorꝪ cutis qd̄ cū ſiccātib⁹ fiet.
Et ex appꝛopꝛiatis ⁊ ꝯueniētib⁹ ei ē ſoꝛdicies balnei ſiue
ventoſa ſiue aquoſa ſit: ⁊ ꝓpꝛie ſi cum ſpongia ſuperpōa
tur: ⁊ expꝛeſſus emplaſtatus extenuat ramicem.

¶ Cap. ix. de dubelati frigidis ꝯpꝛehēdētibuſ humores
muſcoſoſ gipſeos ⁊ lapideos arēoſos ⁊ capillares ⁊ alios

MVbelet nomē duobus modis accipiṫ generalr̄ ⁊
ſpālit. Generare quidē ad oē apoſtēa cuiuſcūq̧
generis ſit aggregās materiā i loco vlcerato ſeu
continuitatis ſolute ipſius mēbri i quo ē ſiue a pꝛicipio i
cipiat apoſtēa calīn cū aggregatiōe materie i eo ac ſolōne
tali: ſiue apud ſtatū ctie ⁊ tīoris ſui: ⁊ exitura ē illius ge-
neris. Eſt.n. exitura ꝓpꝛie apoſtēa calidū aggregans ma
teriā i loco ꝯtinuitatis ſolute ſeu cupo: ⁊ fit ei caput acutū
vt ꝯuertaṫ i ſaniē: deinde generatur ⁊ maturaṫ ſanies. de
inde rperiṫ. Et noduſ ē ēt aggregās materiā vt idureſcat
nō vt ꝯuertaṫ in ſaniē de quib⁹ ſupius dictū ē. Pꝛopꝛie
v̄o nomē adubelati cadit ſeu diciṫ de apoſtēate aggregan
te ⁊ ꝯpꝛehēdēte i regiōe ſeu loco itermedio ſolute ꝯtinui-
tatis apoſtēate ꝑticule res diuerſi generis ſi hūores mu-
ſcoſos: gipſeos: ⁊ lapideos: arenoſos ⁊ capillares: fuſcos
carbones: oſtracos: lutū: amurchā: ⁊ tūboſ ⁊ ſimilia. Ta
lis autē apoſtēatis diſpō ꝓuenit vel trāſitione ſleōnū ⁊
eriſipilaꝝ multaꝝ i ipſā vel ſine his vt ex abundātia hu
moꝝ aliquoꝝ vel ſpūoſoꝝ vapoꝝ aggregatoꝝ i ea regio
ne itermedia apoſtēoſe ꝑticule ſiue ex ipſa ꝑticula ſiue pa
tiēte ex alijs ſuperfluētibus illius. Cū igiṫ loc⁹ itermedi⁹
apoſtēataꝝ ꝑticulaꝝ replet⁹ fuerit talib⁹ hūorib⁹: ⁊ ſic lō
go ꝑſiſtēs tp̄e hūoris ipſi ex diuturnitate tēporis mltiſor-
mes alteratiōes recipiēt: vn̄ predicte reſ diuerſi generiſ ꝓ
ducūtur. ſiūt āt ſm viſcera ⁊ ſꝫ ſupficiē cutis talia apoſte
mata. Signa eoꝝ vero q̄ in ſuperficie cutis ſiūt cognitio
ē facilis: ſanatio vero difficilis. Cognoſciṫ āt tēperate ex
tactu ipſoꝝ iuenire ē ⁊ ſcire ē in eis diuerſitatē coꝛpoꝝ ꝑ
dictoꝝ diſtictoꝝ mollicie ⁊ duricie: ſubtilitate ⁊ groſſicie
Cura v̄o eoꝝ fit ꝑ iciſionē ⁊ extractionē illoꝝ: ⁊ ꝑ farma
ca exterius ſuperpoſita: ⁊ attrahētia ⁊ educētia: quale eſt
ēplaſtū de fermēto ꝓpꝛie dicto i antidotario noſtro abſq̧
his que ſumūtur interius: quēadmodū ea que ex talib⁹
ſm ꝓfūditatē ſiūt ⁊ maxie ſm viſcera: ſūt.n. tanquā occul
ta difficile cognoſcibilia: ⁊ curabilia que indigent medici
nis non ſolum exterius applicatis: ſed ebibitis erūpenti-
bus magis ⁊ mundificantibus incarnantibus ⁊ ꝯſolidā
tibus: quales in pꝛima ſectione ſunt cōmuniter dicte.

¶ Seqtur ſūma. 4. ꝑticule ſecūde ſectiōis ſecūde q̄ ē de
medicinis apoſtematū melācolicoꝝ ⁊ ꝯtiet capitula tria.

Equitur ſum
ma quarta particule ſecūde
ſectionis ſecūde que de me-
dicinis apoſtematum melā-
colicorum continens capitu
la tria.
Capitulum pꝛimū de apo
ſtematibus duris ſiue duri
cie: ex quibus ſunt ſcroſule
⁊ boꝛia.

¶ Capitulum ſecundum de cancro.

¶ Capitulum tertium de lepra.

¶ Capitulum primum de apoſtematibus duris ſeu duriciei ex quibus ſunt ſcrofule ꝛ bocia.

Duricies glandule dure ex apoſtematibꝰ melancolicis ſunt ꝛ cancer differētes inter ſe: duricies glandule vt ſupra dictū eſt: ꝛ ipſe a cācro vt in ſequenti dicetur capitulo. Et quidē duricies inter ſe differt quo ad aduentum ipſius ꝛ locum ſeu membrum. Quo ad aduentum enim quia quādoqꝫ fit incipiendo cum ab humore melancolico fit ſiue generato, ꝛ aggregato in particula patiente ſiue ei a toto corpore epate vel ſplene in fluxo: ꝛ fit plurimū permutatio ex alijs apoſtematibus per naturam vel errorem medici in duriciem permutantis: vt ſuperius dictum eſt. Quo ad locum vero ſeu membrum. Nam alia fit in iuncturis de qua in prīa ſectione dictū eſt: alia in epate vel ſplene vl̄ renibus de quibus hic ſupra dictū eſt. Glādule quoqꝫ ī ſe differūt. Alie.n. ſunt abene. Alie ſunt glādule generalit̄ dicte: vt hic ſupra dictū ē. Et ſi quidē apoſtementur dure vel prīo molliter: deide durēſcant: dicte ſūt ſcrofule ī plurali. Scrofule quidē qꝛ plurimū accidūt ſcrofis ꝛ porcis. In plurali vero qm̄ plurimū fit ꝛ incipit vna magna: ō inde generātur plures: ꝛ ſūt ordiate ac ſi eſſent ī cigulo pēdēte ex collo ad alterā partiū: ꝛ qn̄qꝫ ſūt vt tacemus cōbinate oēs tn̄ dure ꝛ ſcrotizate: vt qꝛ ſcrofule nō ſint aliō niſi ſcrotizate glādulle: ꝛ de ſcrofulis ſūt ī quibus dolor nō aſſociat̄ ꝛ ſūt incurabiles: ꝛ ſūt ī quibus dolor aſſociatur ꝛ tn̄ ſūt difficilis curatiōis per mollificantia ꝛ reſoluentia quare neceſſaria ē maturatio ꝛ putrefactio. Et magis diſpoſiti ad incurrēdū ſcrofulas ſunt habentes capita hūida ꝛ proīde loca ī qbus magis generātur ſūt collū ꝛ ſub aſelle pp̄ caliditatē loci ſtricturā ꝛ occultationē reſoluentē ſbtile hūidū: ꝛ dimittentē induratū groſſū eius. Et plurimū accidūt īfantibus. ꝛ ſunt ſalmores: ꝛ raro iuuenibꝰ: ꝛ ſūt peiores. Et qn̄qꝫ fit duricies ī neruiſ ꝛ lacertiſ qui ſūt in gula ꝛ quibuſam glādulis ītermixtis eis ita vt augeat̄ paulatī: ꝛ dicit̄ bociū ad ſimilitudinē burrorū. Accidit āt predictis capita habētibus hūida apud labores ꝛ portātibus onera ſup caput: ꝛ mulieribꝰ apud partus expreſſionē. Et qn̄qꝫ ē morbus regionalis ꝛ hereditarius ꝓcedēs ad genitos. Cura vero ſcrofularū ipſarū ꝛ bocij: ꝛ ē ꝯmunis ꝛ ꝓpria. Cōmunis ab abſētia paſſiōiſ ſūitur que duricies eſt ſeu durā apoſtēa. Propria vero a natura particule in qua ſcrofule fiūt ꝛ bociū. Conſiſtebat.n. ꝯmunis cura duriciei ſeu ſclīroſis oīs inquātum huius in tribus. Prīo in euacuatiōe totius corporis vel mēbri ab hūore a quo generationē habuit ꝛ recipere poſſet augmētū ſufficiēs: ꝛ illud cū ſolutiōe ventris forti educēte flegma groſſū vel maliā: vel vtrūqꝫ a remotis. Et ex ſimplicibus ꝛ proprie agarico: elleboro: ꝛ turbit conſortato cū ꝫīꝫiber. ꝛ ꝯpoſitꝰ ꝛ proprie pillulis cochijs vel de yera: ꝛ pillulis hipo. ꝛ de gūmiſ ꝛ proprie de euforbio precedēte digōne ꝛ vomitu cū melle de floribus geneſtre ꝛ cū flōia ſi fuerit neceſſaria de ceſalica. Et ſecūdo in euacuatiōe materie īdurate in pte ſclīrate ꝯplēda cū mollificātibus ꝛ reſoluentibus ſimul mixtis vel alternati miſtratis diuerſificatis ī virtute potētia ꝛ qualitate ſubſtantie ſm̄ diuerſitatē materie in groſſicie ꝛ duricie ſm̄ magis ꝛ minus: vt quia dura fuerit a pīcipio vel poſtmodū acquiſita: ꝛ ſm̄ naturā particule variā in raritate ꝛ ſpiſſitudie ſubſtātie atqꝫ poſitiōe ipſius in ſuperficiali ſeu profunda. Et quidē ſcrofule cū ſint glandularū rare ſubſtātie in ſupficie poſitarū. duricies ꝛ ſclīroſitas cuō duriciei ꝛ materie indurate in eis dupliciter hꝫ ꝯpleri. Prīa cū mollificatiōibus ꝛ diaforeticiſ ſi ſufficienteſ ſint vt in quibuſdam ſcleris ē videre ſimilibꝰ frequenter. Secūdo ſi ille nō ſūt ſufficientes inciſiōe cū ferro ꝛ putrefacientibus farmacijs educat̄ cū velamie vt redeat itēꝝ niſi fuerint magne qm̄ ꝑducūt ad vlcerationē quare expedit vt cū ſubtili regantur regie ꝛ mollificantibus ꝛ reſolutiuiſ neqꝫ ventoſent vt duricies aliarū partiū quoniam educit ſubtilē ſanguinē ventoſatio ꝛ ſcrofulas ſepatas magnificatas reliquit. Et ex appropriatis ſūt aceroſa emplaſtra ſuſpēſa ad collū. Aduertēdū tn̄ ad naturā particularū ſeu glādularū: nā ſiquidē ſint ex facientibꝰ operationem vel iuuamentum in ſuperfluitates a pꝛīcipalibus colligendo cura ſeu cuō prīo mō eſt facienda ſola ſm̄ modū nullatenus acceptādo ē.n. priuatio in eo operatiōis vl̄ iuuamēti ꝛ inciſio circūadiacentiū neruorum ꝛ venarū adiacentium inuolutarū in eis: ex quorū īciſiōe grande ſequitur nocumentū ꝛ iuuamēto maius. Et in bocio multo maiꝰ propter ſuas arterias ꝛ venas guidec ꝛ alias arterias intermixtas lacertis ꝛ nerviſ in gula cum quantitate maiori vt infra dicetur. Ob quam rē loco inciſionis cōſueuerūt quidā reſoluentia ꝛ exiccātia fortiter ad euaporationis modum: ꝛ retentionis in ore poſt predicta talia patientibus miniſtrari: ꝛ alia localia remedia que dicētur quas ſi in principio ſint ꝛ parue curare vidimus procedētes vero ꝛ magnificatas nō proprie bociū. Si autem ſint ex preſtantibuſ iuuamētū in replendo vacuum aliorū vbi primus modus euacuationis non ſufficiat ſecundꝰ eſt tētandus cum ſit in eo iuuamentum maius incomparabiliter nocumento. Tertio autē conſiſtebant ex regimine ſi autem ſubtiliatiuum ad ſiccitatem tendens. Aer ergo eius caleſiat temperate ꝛ exiccetur cū igne ꝛ fumigijs ex ſandaracha: thure: lignialoes: ꝛ alchitram. Exercitetur peditando mane ꝛ ſero ante cibum. deinde cibetur pane ſurfuraceo ꝛ miliaceo ſicco non madefacto ī brodijs que fugiat preter brodium cicerum. Carnes eius ſunt ex animalibus ſiccis ꝛ montanis ꝛ pedeſtribus ꝛ volatilibus aſſatis vel eliſſis ſine iure ſumptis. Et vinum ſit albū ſubtile ſtipticum cū ferrea aqua: ꝛ vtatur cum fructibus ſiccis: vt caricis: paſſulis: ꝛ bacizis: vitet recentes ꝛ hūidos ꝛ herbas: vtatur ſalſamento ex ſale ſacerdotali quod pōit Nicolaus in antidotario ſuo ꝛ ſpeciebus. Recipe cubebarum: nucis muſcate: cinamomi: ꝫinꝫiberis: lignialoes: macis: ſpice: gariofilorū: cardāo. maioꝛ ꝛ mioꝛ ana quātitatem quam vis: ꝛ vnā partem coriandri preparati. Vitet repletionem crapulam ꝛ nauſeatiuam ſacietatem: de ſero minuat cenam ſuam ꝛ toleret famem: ꝛ ſitim quantum poteſt. Poſt cibum quieſcat ꝛ de nocte tantū dormiat poſt deſcenſum cibi. Vitet ventris conſtipationem iram ꝛ anime accidentia naturam extenuantia. ¶ Vitet quoqꝫ cibaria groſſa ꝛ melancolica ꝛ potum aque ſuper ea ꝛ vina fumoſa ꝛ pura: ꝛ abhorreat omnia caput replētia: ꝛ omnia que trahunt materiā ad caput: vt eſt ſol ꝛ locutio plurima ira ꝛ rixa ꝛ capitis dolor que faciunt currere materias ad ipſū: ſicut exterↄnere ſe ſuper faciem ꝛ curuare ſe ſuper genua prolixe: ꝛ habere puluinar planū: ꝛ que faciunt catartiꝫare ab ipſo inferius materiam ſicut ē ſtare ſub diuo ꝛ luīe lune ꝛ in aere frigido ꝛ humido vel

auſtrio cui ſuccedit borealis. Et de localibus remedijs q
bus ad ſcroſularum vtimur ⁊ bocij q̄dam per aurē immittū
tur: quedā retinentur in ore: quedā euaporantur cū rece
ptione vaporis in loco: quedā inunguntur ⁊ quedam em
plaſtentur. Per aurem imittūtur oleum de been ⁊ cucu
meris aſinini: q̄m reſoluit ipſas. Ex retentis vero in ore
⁊ bocio ꝓprie eſt puluis oſtracorum aduſtorum qui ē. ℞. crucē
mari. palmā mari. ſpōgiā pallā mari. ſticū mari. cornū ma
ri. oſſ ſepiarum: porcellos marios: vmblicos marios: oia reclu
dantur in olla noua ⁊ apponātur ad ignem donec ſint ſic
ca ⁊ quaſi aduſta: deinde terantur ⁊ cribellentur. Et acci
piatur de eorum puluere. ℥. iij. ⁊ pulueris piperis. ℥. iij. ⁊
miſceantur cū mellis diſpumati albi lib. iij. ⁊ reliquus pl
nis reſeruetur. De: conſecto āt ſumat mane coclear vnū
tenendo in ore: ⁊ ſicut diſſoluitur ita tranſglutiat vel ſpu
at: de puluere vero ſero cum intrat lectum ſumat coclear
vnum ⁊ ſimiliter ſicut diſſoluitur humiditas ⁊ ſaliua ita
ſpuat. Ex euaporantibus eſt vt euaporetur ſcroſule ⁊ bo
cia. Ex aqua capil. vene. ⁊ camomillis ⁊ radice althee: ⁊
cucumeris aſinini. Deinde recipiat vaporem per os ⁊ in
loco proprie ex lapide reſultante molari vel marchaſita
ignito extincto vel aqua ferrea vel aceto forti ⁊ manu pre
mente tangatur: ⁊ hoc in diminutione lune ⁊ hora conū
ctionis proprie. Ex ungendis ſunt vt poſt euaporationē
vngatur cum ſimplici vt ex oleis de been: vel cum cōpo
ſitis vngatur vt vnguento iſopi deſcriptiōe ceroti per
xv. dies ⁊ per interualla trium dierum. Item euaporetur
cum lapide molari vel marchaſita ignito ſuperaſperſis ꝑ
dictis. Deinde vngatur cum hoc vnguento. Reci. ſpu
me maris: ſalis cōmunis ana. ℥. ſ. ſulfuris licij an̄. ℥. ſ. fo
liorum naſturcij. foliorum lauri: ana. ℥. ſ. teſticuli canis.
ʒ. i. terantur ⁊ conficiantur cum melle ⁊ oleo de narciſco
⁊ vngatur mane vel ſero quolibet die ſemel. Et ex his q̄
emplaſtantur ſunt ſimplicia ⁊ compoſita. Et ex ſimplici
bus vero eſt emplaſtum de coriandro cum melle contri
to ⁊ ſimiliter emplaſtum de radicibus cucumeris aſinini
cum mell ⁊ oleo de narciſco vel farina ordei: quoniam re
ſoluit illud vel pix cōfracta cum caritis: aut cum ſquilla:
aut cum radice caulis: aut cum radice capparis: vel oleo
de lilio: vel lupini cum aceto ⁊ melle: ⁊ ſtercus vacce de
coctum cum aceto. Item aliud ſtercus caprarum ouiū mō
tanarum cum vrina infantis: ⁊ ſtercus columbinum cum
oleo. Ex compoſitis aliud fortioris exiccationis. ℞. ſalis
nitri: baurach: aloes: ſandarace: cipi corticum radicum ſo
latri: corticum olibani: tele aranee ana: teranť ⁊ conficiãn
tur cum aceto ⁊ melle ⁊ emplaſtentur. Et ex emplaſtis re
ſoluentibus cum facilitate eſt emplaſtum apoſtolicon re
latum ad chriſtianos in ſcroſulis mortalibus ruptis ⁊ em
plaſtum diaquilon. Et quandoqꝫ permiſcentur cum hoc
emplaſto medicine ſimplices cum proprietate operantes
ſicut eſt radix lilij ⁊ ſtercus caprarum ⁊ ouium: naſturcij
⁊ radix cucumeris aſinini: ⁊ vue montane que non cadūt
ante maturationem ⁊ albe: ⁊ farina fabarum: ⁊ amygda
larum amararum: ⁊ bdellium que aggregate ad illud mi
niſtrentur precedente mollificatione con euaporationibꝰ
⁊ vnguentis ⁊ cerotis ⁊ oleis ſimplicibus ⁊ mixtis. Item
emplaſtum galieni reſoluens duriciem in ebdomada vel
tribus diebus quod narrauit ipſe in megategni. Recipe
ſinapis: ſemi. vrtice: ſulfuris: ſpume marine: ariſtologie:
armoniaci: bdelij: olei antiqui ⁊ cōmunis. q̄ ſufficit. Itē
aliud bonum. Recipe farine fabarum ⁊ ordei pigue dinis
porci ⁊ vrſi omnium ana. p. i. radicum coloquintide: alu
minis iameni: lilij: picis liquide: omnium ana. p. ſ. terātur
⁊ miſceantur cum oleo antiquo ⁊ pinguedie frixa poſt li
quefactionem pinguedinis ⁊ picis in oleo. Item aliud re
latum ad andromacum. Recipe radicum caparorum: ra
dicum caulium: lupini amari: fenugreci: calcis ⁊ nitri an̄
admiſceantur cum pinguedine porci ⁊ oleo ātiquo ⁊ mel
le. Item aliud mirabile ⁊ eſt meodemi. Recipe ſeminis
lini: fenugreci: reſideant in vino ⁊ addatur eis fimi colū
bini pars media. Item aliud ⁊ eſt alchidi ad ſcroſulas ⁊
bocium eſt ſimplex quod eſt. Recipe oximellis: ſquille
cum aqua morbelle ideſt ſcroſularie radicum: ⁊ floribus
geneſtre vel ſemine eius. Aliud compoſitum ⁊ eſt ſirupꝰ
ex appropriatis qui eſt. Recipe capillorum veneris: auri
cule muris: yſopi: ſcabioſe: meliſſe: camedreos: ſticados
arabici: acori radicum morelle ana. ℥. i. florum roris mari
ni: geneſtre ana. ℥. ſ. zuchari mellis roſati ana lib. i. aceti
ſquilitici. ℥. iij. in pecia rara buliant ſpice. ʒ. i. nucis muſca
te: cinamomi: cubebarum: zinziberis ana. ʒ. ij. Doſis eſt
℥. ij cum tepido mane: ⁊ ſeruato predicto regimine pur
getur cum pillulis Hippo. de yeralogodion vel yera
colloquintide cum agarico ⁊ euforbio. Pilule Hipo.
expertorum iuuamentorum ad hoc alia multa. Reci
pe galbani: oppoponaci: ſarcocolle: mirre ſerapini: lac
che lote terebentine aſſe fetide antimonij piretri ſaſi
phragie: armoniaci: carabe ana. ʒ. ij. agarici: anacardi: tur
bit: boracis interioris: colloquintide: caſſiefiſtule: mun
date: tamarindi: caſtorei: catapuciarum mundatarum: que
valde bone: diptami ana. ʒ. i. euforbij: ſtoracis: calamite ſa
lis armoniaci: eſule: polipodij: pentafilon: ellebori albi:
betonice: dragante: mediane: cortice ſambuci: radicū ebu
li: peonie: ſeminis git: hermodactylorum: lapidis lazuli:
ariſtologie longe ⁊ rotunde: coconidion: quinqꝫ grana
mirabolanorum mundatorum: reubarbari: reupontici:
ciperi: ſaturegie: thimi: epithimi: auripigmenti: ſaliſgem
me: tartari roſ. viole: maſticis: cimini: ſeminis apij: ma
cis: petroſelini: aniſi: coſti: karui ſu. baſiliconis alexandri
ni: ſinapis: baccharum lauri: ſeminis iuniperi: ſeminis
edere: ana. ʒ. ij. aloes ſuccutrini. ʒ. ſ. gariofilo. nucis muſ.
zinziberis: lignaloes: xiloaloes: ana. ʒ. i. oleum roſatum
⁊ muſelini: ſambucini ⁊ petrolei ana. ʒ. vij. bene cocti ⁊ be
ne ſpumati tantundem quantitatis medicinarum predic
tarum: ⁊ tam diu iaceat in lacticinio predicto quam diu
totus imbibatur: ⁊ ſic mediocriter deſiccetur. Hoc
facto tunc confice cum predictis oleis. Et cum bene
coctum fuerit iſtud: illico fiat magdaleon: ⁊ ſerua per mē
ſem vnum vel duos vel tres antequam des: ⁊ cum dare
volueris fac pillulas ad modum ciceris: ⁊ da ſero quiqꝫ
vel ſeptem ſtomaco inanito: ⁊ cum multum antique fue
rint non valent: quare da plura. Et adde aliquid predic
ti ſucci: valent etiam contra dolorem ſtomaci vt ſupra pri
ma ſectione eſt dictum ⁊ ſunt valde experte contra egritu
dines antiquas totius corporis: ⁊ precipue contra arteti
cam antiquam: quartanarijs emigraneis: aſmaticis: ſcia
ticis: cardiacis: ſtomaticis: iliacis: nefreticis: ⁊ carculoſis
ſcroſulis: ⁊ bocijs: poſt purgationem ſumatur tyriaca an
dromaci cū vino calido. Item bibenda experta poſt pur
gationem predictam ⁊ ſufficientem mirabiliter reſoluens
⁊ extenuans ſcroſulas ⁊ bocia. ℞. radicum affodillorum

radicum morelle: radicum brionie: ana lib. i. terātur groſ
ſiter: ⁊ bulliant in chacabo pleno: greco antiquo capacita
tiſ lib. x. ⁊ bulliant uſq3 ad ꝯſūptionē medietatis: deinde
colentur ⁊ colatura reſeruetur: de qua ſumat omni māe.
ʒ. iij. ¶ Preterea ſciendū3 eſt ꝙ interdū redeūt ſcrofule q̄
ceperunt extenuari ⁊ reſolui ad diſpoſitionem ſuā primā
quare oportet vt extenuatio regimie iterum purgentur.
Et de eis ſunt in quibus eſt carnoſitas ⁊ in h'mōi opȝ
vt ꝯficiantur medicie calide corroſiue cū oleo ⁊ dimittan
tur per aliquos dies: ⁊ deinde adminiſtretur: ⁊ hoc i ſcro
fulis frigidis. In ſcrofulis āt que ſūt ꝯplexiōiſ calide nō
opȝ vt ſuperflua ſit adminiſtratio medicinaꝝ calidaꝝ: im
mo ſufficit eis ꝙ eſt ſicut ſauich de tritico cum aqua corīā
dri. Et fortius illo eſt mirra cum duplo ſui de licio ꝯfec
ta cum aqua coriandri: aut vincat medicamē aliud ſȝ qȯ
prius dictū ē: ⁊ illud qȯ neceſſariū facit vehemētia inflā
mationis aut paruitas eius. ⁊ de illis qui ꝯferūt eis ē vt fi
at ſternutatio cum oleo de nuchis perſicorum, excoriatis
aduſtiſ. Quod ſi neceſſariū fuerit in curatione ſcrofulaꝝ
vt inciſione cuȝ ferro oportet ꝙ fiat cum cautella eis vici
nantibuſ arterijs neruis ⁊ venis: ⁊ vbi multe ſint melius
eſt omittē vt ſupra dictum ēſt: ⁊ vacare in cura cum predi
ctis. Homo enim quidam vt Albo. dixit errauit cum p
forarēt ſcrofulas adenarum ⁊ gule que ſub mento ſunt: i
ciſit. n. nerui reuerſiui ramū quare deſtructa fuit vox eius
Et iam accidit vt inueniret neruū alium: ſȝ detegēt eum
frigori quare deſtructa fuit complexio eiuſ: ⁊ per ꝯſeq̄ns
eius operatio uſq3 quo reduceretur ad ipſum eius ꝯplō
cū calefactione: ⁊ fortaſſe errabit ⁊ inueniet guideȝ: ⁊ inci
det eam ⁊ ſequetur emorſagia difficilis conſtrictionis per
ducens ad ſincopi fortem: ⁊ deterior guideȝ eſt illa que eſt
profundior. Qua pp cū excoriaſ ex latere ſaluo opȝ vt ſci
manſ ſcrofule ⁊ deſtruaſ qȯ reſiduū ē aut medicamie acu
to ſic ꝙ nō perueniat lateri leſio. Diaquilō cpli cōfecto
ſm Almanſor. ℞. litargirij triti. ʒ. i. ſ. ſumatur cū arta
gine laye: olei veteris. ʒ. ij. ſ. ⁊ ſuperadijciāſ ⁊ aggregen
tur: ⁊ lētus ignis ſub eis fiat: ⁊ coquaſ donec ſoluaſ totū
litargiri. deīde mucilagies: fēugreci: ⁊ ſemis lini aā. ʒ. ij
mucilagic maluauiſci. ʒ. i. ſumātur ⁊ predictis adiūgatur
⁊ pᵒ hoc totū agitādo donec totū ingroſſeſ decoquaſ: cū
āt coctū fuerit ab igne deponaſ agitādo tū dimittaſ ꝙ pᵒ
ea tenēdo ꝯmaceſ donec ſpiſſitudinem habet ⁊ viſcoſita
tem: deinde recondatur ⁊ vſui reſeruetur.

¶ Capitulum ſecundum de cancero.

Cancer ē apoſte. melācolicū paūci tūo. ⁊ diffu
ſi: cuiᵒ cā eſt mſa aduſta in toto corpoř ēpe ⁊
vēis abūdās pp nālē ꝯplexio. coꝝ ſ'gm ⁊ die
tā i acribus lētibᵒ ⁊ carnibᵒ antiquis ⁊ melan
colicis pp ſplēis defectionē nō trahentis illā ac virtutē ex
tractiue ipſoꝝ extra corpus nullatenus expellentis: ſȝ pp
ſui melācolicā cū ſāguie ab illis īfuſā alicui ex mēbris cuiſ
que vēis diſſeminaſ in eo collecta minutis differēſ a glan
duliſ mobilibᵒ fixiōe ſua cuȝ mēbro ⁊ a duricie quoq3 eſt
differens prio in cā: quoniam in cā duricici melancolica
eſt naturalis fex ſanguis. Cancri vero cauſa eſt melanco
lia per aduſtionem facta innaturalis a qua melancoliaȝ ⁊
acredinē acquiſiuit vt proiecta in terraȝ ebulliat ſicut ace
tum acri odoris: a qua effugiunt muſce ⁊ proinde non eſt
quietus cancer: ſicut duricies: ſed mobilis ⁊ corrodendo
procedens: habens radices infixas vndique membro ad
modum brancarum cancri infixarum cibo ⁊ in medio eiᵒ
eſt rotunde forme cum colore cancri a qua egrediuntur
vene ſicut branche cancri: quare dcūs eſt cancer. Et ſunt
venule parue illo humore replete ipſi diffuſe que in duri
cie non exiſtunt humore in ea totaliter ad membrum in
quo eſt a venis expulſo: ⁊ propterea tumor in cancro eſt
minor ⁊ magis diffuſus: nec oportet vt per ipſuȝ deſtrua
tur ſenſus in principio ſui ſicut in duricie: tunc enī in ſuo
impreſſionis principio cum inſit membro complexionis
diuerſe malicia aquiſita virtus membri ſenſibilis ei reſi
ſtendo facit dolorem niſi cum elongatum fuerit ei tempᵒ
⁊ factᵒ eſt magnus vt melo: ⁊ facta equali diſcraſia mor
tificetur virtus membri ſenſibilis: ⁊ deſtruatur in eo ſen
ſus ⁊ corrodatur ⁊ vlceretur eius ſubſtantia: ⁊ tunc licet
ad vlcus deuenerit: naturam tamen apoſtemaris non re
linquit venis in circuitu eius tumeſcentibus propter re
pletionem corrodentis humoris ſi complexionis acquiſi
uit naturā ex apoſtemate ⁊ vlcere coroſiuo. Duricies vō
a principio ſui deſtruit ſenſum propter ſui groſſicieȝ ⁊ fri
giditatem humoris prohibentem tranſitum ſubtilis ſpi
ritus ad membrum ac ſtupefacientem ⁊ congelantem
ipſum: ⁊ proinde color eius eſt liuidus ⁊ melongianus vt
fecis ſanguinis. Cancri vero colorē erit niger ex adu
ſtione cauſatus ad quandam viriditatem tendens. Ad
huc quoque differunt quibus accidit membris. Cancer
enim vt plurimum accidit membris raris: vt mammilis
mulierum vt ſupra ſectione prima eſt dictum: ⁊ in lacer
tis carnoſis valde: vt in natibus ⁊ cruribus ⁊ pulpis ti
biarum ⁊ extremis ⁊ proprie ad que ſuperflua melancoli
ca conſueuerunt decurrere: vt eſt virga in viris ⁊ teſtes: in
mulieribus vulua ⁊ anus. Duricies vero in dempſis vt
epate ⁊ renibus neruis ⁊ iuncturis. ¶ Preterea in ad
uentu cancri. Cancri enim aduentus plurimum eſt inci
piendo: duricies vero plurimuȝ eſt permutando ⁊ ex co
apoſtemate calido ⁊ quādoque vndimioſo necnon i mo
do euacuandi ⁊ aperiendi: cum accidit duricies plurimū
non eſt occulte diſpoſitionis ſed apparet. Cancer vero
non apparet ſecundum plurimum deinde apparet. Et
duricies quidem quandoq3 permutatur in cancrum ex
ſe vel errore medici: ⁊ ex ſe apta ſint vel inepta: ex inuen
tione inflammationis ⁊ pulſationis in ipſa ⁊ apertione
venarum in eius circuitu vel eorum abſentia ⁊ priuatio
ne cognoſcens. Et quandoque permutantur flegmones
⁊ vndimie in cancrum ſicut in duriciem permutantur: ⁊
illud cum prolongantur ⁊ eorum retente materie adurā
tur ex ſe vel putrefactione vel errore regiminis vt tranſe
ant in melancoliam innaturalem per aduſtioneȝ. ¶ Si
gna cancri dū ē i pricipio ſiue qȯ ē: q: qn̄q3 apparet ſicut
faba aut cicer aut auelana parua ⁊ durus rotundus fuſci
coloris in quo eſt caliditas aliqua: ⁊ qn̄q3 cum dolorē for
ti: qn̄q3 paruo ⁊ cū ꝑdurat ad magnitudinē ꝓcedit: ⁊ de
inde ꝓducit ad vlcerationem pp acredinem ⁊ acuitatem
aduſtionis mē: ⁊ qn̄q3 nō vlceratur q: eſt ſiccus: ⁊ qn̄q3 ꝑ
mutatur vlceratus ad nō vlceratū: ⁊ quādoq3 illud facit
curatio cū ferro: quandoq3 facit eiuſ labia groſſiora ⁊ du
riora: ⁊ ſi cauterizeſ reſolueſ materia ⁊ ꝯſumeſ corrodēs
⁊ putrefaciens. Regimen in cura cancri ē diuerſū ſm di
uerſitatem tpum ⁊ diſpōnis ⁊ loci eiuſ: ſi. n. in prin. ſit ⁊ i
māifeſto loco anteq̄ ad cōfirmationē ⁊ magnitudinem

⁊ vlcerationem deueniat in q̄ pſm ſine cirugia nō curat
Regimen eius eſt duplex: vlē ⁊ ꝑticulare. Uniuerſale
eſt quatuoꝛ res: dieta vniuerſalis: euacuatio rectificatio
membꝛoꝛum generātium māꝫ: ⁊ coꝛrectio accidentium.
Dieta ſit euchima ad frigidum ⁊ humidum tēdēs ꝓhi
bēs regnari mām cum aeris alteratiōe vt ſupꝛa in ſe. ca-
pitulo gn̄alis curatiōis eſt dictum: ⁊ cum quiete animi ⁊
coꝛpoꝛis: ⁊ cum cibo ex lactucis ⁊ herbis frigidis ⁊ hūi-
dis vt atriplicibus: ſpinacijs: bletis: boꝛagine: ⁊ ſimilibꝰ
fructibus: vt cucurbita: citrulis: ⁊ piſcibus petrinis: ⁊ aq̄
dulcis: ⁊ cancroꝛum fluuialiuꝫ: kiſt oꝛdei: ⁊ vitellis ouo
rum: ⁊ potu lactis vaccini a quo extractum ſit butiruꝫ vl̄
ſerum: ⁊ cum potu aq̄ oꝛdei vel vini albi ſubtilis ⁊ liphe
ti: ⁊ cū ſomno ⁊ vigilijs temperatis: ⁊ cum inanitiōe ſu
perfluitatum ſiccaꝝ ⁊ reumectatiōe cum pꝛedictis. Uni
uerſalis euacuatio completur cum euacuantibus añcedē
tem cāꝫ. ſ. mſiam aduſtam abundantem in venis ⁊ etiaꝫ
n̄alem q̄ mā eſt ipſius minoꝛatiue: ⁊ eradicatiue pcedē
te digōne ex his que nota ſunt in capitulo de q̄rtana eti-
am cum ſanguiſugatione apiente oꝛificia venaruꝫ emoꝛ
roidarum: vel cum ꝓuocantibus menſtrua in mſiere vl̄
cum flobothomia vniuerſali de mag na: vel ꝑticulari de
baſilica dextra vel ſiniſtra ꝓut expediens eſt. Rectifica-
tio membꝛoꝛuꝫ generantiū maſiam ꝯplet cum p̄dicto re
gimine ⁊ medis alterātibꝰ epatis ⁊ coꝛpoꝛis diſcraſiā ⁊ cō
foꝛtātibus ſplenē q̄ ſunt ſupꝛadicta. Coꝛrectio vero acci
dentium eſt vt doloꝛ ſi eſt foꝛtis mitiget cum frigidis re
pcuſſiuis defendētibus membꝛum ⁊ repellētibus mām
ſi nō fuerit qꝛ ꝓhibeat vel cum calidis anodinis eis mix
tis ſupꝛius numeratis ſi qd̄ ꝓhibeat pꝛima adſit. Et ſi ſit
caliditas in eo vehemens extinguatur cum aq̄ coꝛiandri
⁊ ſolatri ⁊ pꝛedictis repcuſſiuis ⁊ alijs frigidis interius
ſumptis. Particulare regimen eſt ꝑticulariuꝫ operatio
num exercēdarum circa locum ⁊ ꝑticulam cāri cum me-
dicis localibus: ⁊ alijs oppoꝛtunis. Eſt q̄tuoꝛ res: pꝛima
eſt deſtructio cancri ſi poſſibilis eſt: ſcđa eſt vbi poſſibilis
nō ſit eius deſtructio ꝓhibitio additiōis eius: tertia eſt ſi
ad augmentum peruēiet pꝛohibitio vlcerationis ⁊ tūc
pꝛopꝛie quando cum eo eſt caliditas ⁊ pulſatio quoniam
vlcerationem minantur: quarta eſt vbi iam peruenit ad
vlcerationem ⁊ ſit confirmatus curatio vlcerati. Pꝛi-
mam rem complent licet difficulter duo. Pꝛimum eſt
reſolutio materie aggregate in membꝛo ⁊ venis ⁊ mem
bꝛis eius qđ paratum eſt influere ne colligatur: ⁊ illđ cū
his q̄ frigiditatem habēt multam ⁊ caliditatem tēperatā
qualia ſūt coꝛiādrum: ſolatrum: lentes cum aceto: ſuccuſ
plātaginis: ⁊ ſimilia q̄ ſupꝛa in cura antracis ⁊ ignis per
ſici dicta ſunt. Alienētur aūt ea q̄ debilis virtutis ſūt: qꝛ
operationem nō ꝑficiunt ⁊ q̄ foꝛtis etiam cuꝫ reſoluēdo
ſubtile groſſum magis: ⁊ induratum relinquāt. Aliene-
tur quoqꝫ moꝛdicātia: qꝛ triſtāt ꝑticulam: ⁊ hūoꝛem ſyl-
ueſtrem ⁊ immoꝛigeratum reddūt. Et ꝓinde medicine
ei cōuenietes ſunt metallice ſeu minerales ablute: vt eſt
tutia abluta mixta cum oleo roſato. Aliud eſt inciſio ⁊ ſe
cio ipſius vbi reſolutio non ſuffecerit: ⁊ pꝛopꝛie cuꝫ fue
rit in aliquo extremoꝛum: vt pes manus: ⁊ mamillis ap
to inciſioni. Opꝫ autem vt inciſio fiat magna, vt ex toto
abſcindatur particula in qua eſt cancer: ⁊ qđ eſt in circui
tu eius ex venis circundantibus ipſum: ita vt de eis ni-
hil remaneat ⁊ currat poſt illud ſanguis plurimus poſt

euacuationem vniuerſalem que pꝛeceſſit cum expſſiōe
ipſarum vt curetur inciſio. Et foꝛtaſſe inciſio nō eſt me
lioꝛ: quoniam nihil aliud eſt quam perducere ipſum ad
vlcerationem niſi vbi poſſibilis ſit inciſio radicalis: vbi
vero non opoꝛtet regere ne addatur: ⁊ foꝛtaſſe poſt inci-
ſionem indigebit cauterio cum igne: quoniam reſoluit
reliquias materie male: ⁊ confoꝛtat membꝛum ⁊ retinet
emoꝛoſagiam: ⁊ foꝛtaſſe in eis eſt timoꝛ magnus: ⁊ illud
quando fuerit cancer iuxta pꝛincipalia membꝛa ⁊ nobi-
lia ne perueniat ad ea vel oꝛta ex eis: ⁊ accidit exide moꝛs
vel ſpaſmus: vl̄ quia ſit in mēbꝛis occultis: de quo ypo.
in affoꝛiſmis ait. Quibuſcumqꝫ cancer abſcondita fue-
rint non curati melius eſt: curati enim citiuſ pereunt: nō
curati vero longius tempus perficiunt: ſed tunc opoꝛtet
vt rectificentur cum mundificantium miniſtratione cuꝫ
infrigidatione ⁊ humectatione: qualia ſūt aqua lactis ꝓ
pꝛie: ⁊ cum dieta ciboꝛum ⁊ potuum pꝛedictoꝛum: ⁊ co-
rum que generant ſanguinem bonum frigidum ⁊ humi
dum. Secundam vero rem ſcilicet pꝛohibitionem addi
tionis complent duo: abſciſio antecedentis cauſe pꝛedi-
ctis modis facta ⁊ regimine. Secundum eſt confoꝛtatio
membꝛi ⁊ repercuſſio materie. Fit autem cuꝫ medicinis
repercuſſiuis iam dictis ſecundum omnem adminiſtra
tionis modum: ⁊ melioꝛ eſt qui fit cum lenitiuis minera
libus: quale eſt factum ex lapide molari: ⁊ lapidibus co-
ctis: ⁊ quale eſt linimentum factum ex oleo cum fricatio
ne quod reſoluitur inter tabulam ⁊ manicam de plum-
bo cum humiditate effuſa ſuper tabulam: que eſt ſicut o-
leum roſatum: ⁊ aqua coꝛiandri: ⁊ qualis eſt emplaſtra-
tio cum agreſta trita: ⁊ colloquintide cum aceto eſt pꝛo-
pꝛie emplaſtrata. Tertiam rem complent ſcilicet pꝛo
hibitionem vlcerationis vbi obſtantibus illis ad magni
tudinem perfectionis deuenit: ⁊ timetur vlceratio pꝛo-
pter caliditatem: ⁊ pulſationem apparentem in ea: que
res frīda ē ⁊ piculoſioꝛ ex mēbꝛo in eo vicio: blādiētia cō
plent q̄ ꝓhibeāt ne calefiat vnḡ ex cibis frīdis ⁊ medis
⁊ alijs rebus: ⁊ ex illis eſt pꝛohibitio ſomni ſuper ipſum
⁊ herbe frigide contrite ſuppoſite ⁊ linimēta pꝛedicta ꝓ
pꝛie miniſtrata cum fricatione pꝛedicta: ⁊ pꝛopꝛie que fit
ex tabella ⁊ manica plumbi quando eſt cum eius fricatu
ra terra ſigillata: aut bolum armenum: aut oleum anti-
quum: aut aqua ſemperuiue: ⁊ ceruſa cum ſucco lactuce:
aut mucillagine pſilij: ⁊ ceruſa de plumbo: qm̄ ē opera-
tio bōa. Et de appꝛopꝛiatis magni iuuamēti ē emplm̄ đ
cancris fluuialibus: ⁊ ꝓpꝛia cum climia. Quartam rem
alterum duoꝛum complet. ſ. aſſiduatio pāni linei infuſi
in ſucco ſolatri ſup ipſum vlcus: ⁊ cum exiccatur iteꝝ in
fundatur deſup aq̄ p̄dicta ſi inciſio mēbꝛi in quo ē nō ſit
apta: qꝛ ſi apta ſit incidat ⁊ regat vt ſupꝛa dictū ē. Em
plaſtrum bonum ꝯueniēs ad illud. Sumant medulle ci
tri ⁊ olibani ⁊ ceruſe de plumbo añ. ℥. j. terre ſigillate: bo
li armeni: aloes abluti: ana. ℥. iij. aggregētur: ⁊ amminiſtrē
tur ſuper humidum puluerem cū oleo roſ. Et ſi admi-
ſceatur ei equale de chimia melius erit. Medicamen
ad idem: Recipe tutie ablute cū aqua poꝛtulace aut mu
cillagine pſilij: ⁊ emplaſtrentur. Mellagogū ſolutiuū
vtriuſqꝫ melancolie cōueniens cancro. ℞. epithimi: ſu-
miterre: ſene ana aure. iiij. puluerizentur ⁊ in aqua lactis
aut mellis mitte: ⁊ ſumatur vicibus multis. Aliud:
ſumatur decoctio epithimi cum ſirupo acetoſo. Aliud

℞.icre.g.quātitatem ꝯuenientem ⁊ da cum decoctiōe fu
mi terre. Cōtra cācꝝ ⁊ ꝓprie oris puluerizet criſtallū: ⁊
fricet os cū illo puluere: ⁊ deinde ꝓijciat poſtmōꝫ de co i
ore vſqꝫ ad.x.dies ⁊ liberabit̄ exptū eſt. Item ablutio cū
vrina mūdificat ⁊ cōſolidat. Expertum eſt.

¶ Ca. tertium de lepra ⁊ medicinis eius.

L Epra eſt cancer vniuerſalis: cuiuſ cā interior
eſt colera rubea cum ſanguine multiplicata
in venis: effuſaqꝫ ab eis ad vniuerſum corp⁹
⁊ ſubcutaneas partes vbiqꝫ putreſcā manēs
Cauſa vero multiplicatiōis eius in venis principalis: ⁊
efficiens eſt complexio calida ⁊ ſicca epatis gn̄antis hūo
res vel totius corporis: vel vtraqꝫ adurens ſanguinem
⁊ hūores nāles ex hereditate ſeu ſeie aut mēſtruo: aut qꝛ
cōceptus fuerit embrio in matrice tpe ꝑmenſtruorum fe
data ſanguine melancolico: vel acquiſita ex tempore ⁊ in
malicia regiminis ⁊ mālis in cibis melancolicis ⁊ coleri
cis ſimul ⁊ ꝓprie in piſcibus ⁊ lacte qui noti ſūt ſupra ca
pitulo de melancolia ⁊ elefātia cū alijs extriſecis cāis: pu
ta nō nālibus rebus ꝯſimilibus illis coopātibus in ꝯgn̄a
tiōe talis hūoris ex quib⁹ maxie aer ē regiōaſ corrupt⁹ in
ſe pp peſtilentiam vel infectus vapore reſoluto ex corpo
ribus leproſorum vicinorum in loco coartato ⁊ ſubuēto
inficiēs hūores ⁊ ſpūs membra ⁊ totum corpus atqꝫ ve
getabilia. Et ꝑinde efficientem cām ⁊ mālem ad gene
randum lepram maxime diſponēs. Secunda eſt ipſeis
aſſociata debilitas nō trahēus illam qre cum ian. rema
net multiplicata in venis: ⁊ cum non ſecernat ex corpore
per emorroidas pp inualitudineꝫ virtutiſ: nec ꝑ mēſtrua
nec per poros cutis demplatos non deriuatur ad venas
crurium ⁊ varices vt plurimum cōſueuit ſic qꝛ vehemē
tis impetus ⁊ malicie q̄ natura illam regulare non poteſt
quod ad digeſta ueniat inſtituit: ⁊ a nā repellitur: qn̄qꝫ ad
aliquo.i mēbꝝ ibiqꝫ cancꝝ facit: ⁊ ꝓprie ſi fuerit groſſa: ſi
vero ſubtilis faciet herpetem: ſi vero impellatur ⁊ iſſluat
ad cutem fiat albaras ⁊ morphea nigra vniuerſalis vir
tute nutrita ſeu actu eius aſſimulatiōis corrupta: ⁊ ſi in
fluat impellat ⁊ ſpgitur in corpore toto ⁊ ſubcutaneis ꝑ
tibus ⁊ carnoſis: ⁊ tunc ſi quidem putrefiat prouēit ex ca
melancolica febris: ⁊ ſi occultetur nec putrefiat fiet lepra
quod eſt qꝛ corrumpit membrorum vitalis ꝯplexio ex ſp
ſione talis humoris in corpore: ⁊ ꝑinde cōpoſitio vt for
ma ⁊ figura que ꝯpſionem ſequūtur: ⁊ color ⁊ facies tota
terribilis fit ad modum leonis tenentis rapaciter predaꝫ
ſuam quare dicta eſt leonina aduriturqꝫ ſanguis in vēis
ex mixtione ipſius ⁊ ingroſſatur vt in flegmonijs quoni
aꝫ ſanguis appareat arenoſus: ⁊ cum retinetur in veis lō
go tempore coartatus inflammatur ⁊ vritur: ⁊ corrum
pit ipſa ita vt vlceret ⁊ corrodat: ⁊ colorē alteret ſicut can
cer vlceratus: ⁊ ſoluta continuitate cadunt quandoqꝫ: ⁊
cū talis humor colera nigra fuerit ex aduſtiōe colere cau
ſata erit maioris malicie ac penetratiōis ⁊ impreſſiōis in
membra ⁊ ſuſceptibilioris corruptiōis. Si vero ex adu
ſtione melancolie naturalis facta fuerit eſt vehementio
ris malicie: ⁊ potentior ad penetrandum in mēbra: ⁊ im
primendum ⁊ tunc proprie cum ex aduſtione ſubtilis ꝑ
tis eius fuerit generata: ⁊ eſt minus recipiens curaꝫ quo
niam nō obedit potiom vt Galienus dixit. Et manens
in corpore corrodit ⁊ vlcerat membra extrema: ⁊ ꝓcedit
ab eis paulatim donec perueniat impreſſio ad totum cor
pus ⁊ principalia membra ⁊ interficiat: ⁊ propter malici
am complexionis ⁊ corroſionem ⁊ vlcerationem taliter
imprimendo procedit: quoniam quamuis ipſius humo
ris generatio ſit in viſceribus tamen primum veſtigium
⁊ impreſſio eſt in extremitatibus: ad que impellitur pro
pter debilitatem: ⁊ quandoqꝫ moritur patiens antequā
impreſſio corroſionis ⁊ vlceris perueniat ad principalia
propter ſolam complexionis maliciam: ⁊ faciet ſpeciem
lepre quam Auicena ⁊ yſaac leoninam vocauit. Signa
eius ſunt quia tunc eſt pectus ſiccum: figura narium ma
nuum ⁊ pedum combuſtio: vel contritio macilenta: cui⁹
calor ſi augumentatur magis quam ſiccitas articuli ſepā
tur ⁊ cadunt. Cum vero fuerit cauſata ex aduſtione par
tis eius groſſe minoris erit malicie ac impreſſionis ⁊ mi
nus recipiet curam: quoniam nō obedit potioni: ſicut di
xit ypo. ⁊ G. propter duriciem: ⁊ tereſtritatem ſuam ⁊ fa
ciet ſpeciem lepre quam Ga. vocauit albaras ſeu empeti
ginem ⁊ morpheam nigram vocauit. Cuius ſigna ſunt
quia color eſt niger ⁊ groſſeſcit corpus ſeu ſenſus: ſuper
cilia finduntur: manus ⁊ pedes ꝯtrahuntur: ⁊ digiti: nec
vlcerat niſi corrumpatur: ⁊ acuatur. Cum vero cauſata
fuerit ex aduſtione flegmatis faciet aliam ſpeciem que di
citur tiria quam Galienus appellauit ſquamoſaꝫ: ⁊ ſig̃
eius ſunt quoniam humeſcit corpus: glandes naſcuntur
color eſt albus: ⁊ oculorum fluxus. Et cum cauſata fue
rit ex aduſtione ſanguinis faciet aliam ſpeciem lepre que
dicitur alopitia: albaras ⁊ morphea nigra: ⁊ ſcabies anti
qua illis in toto corpore. Cuius hūoris ſigna ſunt: quo
niam rubet cutis ⁊ putrida eſt: ⁊ tumet nimis: ⁊ ſanguis
⁊ ſanies effluunt. Et fortaſſitan nō vlcerant cum humor
exiccatus fuerit: ⁊ euentatus remanens vel infrigidatus
nō inflammatur nec acuitur: ⁊ durat cum patiēte tempo
re longo: ſola tamen tumeſcentia exiſtente in membris q̄
videntur exereata membra ⁊ augumētata: ⁊ vocauit hāc
diſpoſitionem. Ga. elefantiam: ⁊ eſt ex ſpeciebus vnā ſi
cut albaras ⁊ morphea nigra predicte. Et quandoqꝫ cor
rodit radices pilorum: ⁊ facit alopiciam: ⁊ quandoque
excoriat cutim: ⁊ facit diſpoſitionem que tiria nūcupatur
⁊ quandoqꝫ facit ſcabiem que antiquatur: ⁊ eſt de gene
re eius ſecundum quatuor humorum aduſtiones ſcilicet
leonina albaras ſeu empetigo: ⁊ morphea nigra: vniuer
ſalis in toto ⁊ frix a tiria eu ſquamoſa elefātia: alopecia
ſeu ſcabies antiqua. Dicte ſunt autem hec ſpecies lepre
modo metaphorico quoddam eo qꝛ ab eodem humore
in genere ſunt cauſate: licet alter ⁊ alter diſpoſitio eſſen
tia ſui ⁊ loco atqꝫ corrumpentem complexionem corpo
ris: colorem pulchritudineꝫ: ⁊ figuram: ⁊ qꝛ difficile mo
biles vt habitu ate longo tempore perſeuerāt in corpore ad
modum lepre licet membra non omnes corrodat nec vl
cerent: nec eorum continuitatem ſoluant: aut quia quan
doqꝫ ab eis incipit lepra ipſa: vt Galienus dixit. Qui
bus omnibus pretermiſſis ad preſens vt pertinentibus
ad tertiam ſectionem hic ſolum de vera lepra iam dicta q̄
vniuerſalis eſt cancer: ſigna ⁊ medicinas ponamus. Si
gna in principio eius occultantur ſigna ipſius. Cum ve
ro procedit ⁊ extēditur tempus eius detegūtur ⁊ cogno
ſcitur. Cum vero cōfirmabitur null⁹ dubitabit in eo q̄
eſt qꝛ in principio cū icipit lepra color corporis ⁊ ꝓprie

laciei incipit fieri rubeus ad nigredinem tendens: ⁊ hoc
qꝛ color eſt hũoꝝ ⁊ nõ membroꝝ vt G. dixit. Et humo
res peccãtes ſanguis ⁊ colᷓa nigra ſunt: ⁊ vene oculorum
ꝓinde ad fuſcedinem tendunt: ⁊ apparent in eis victoria
colere nigre in cerebro ex ſomnis ⁊ ſubtilitate ⁊ paucitate
capillorum ⁊ ſternutatiõe ⁊ apertione veruce in naſo: ⁊ ſtri
cture eius: ⁊ in pulmone ⁊ canna eius ex nocumento a
nhelitus ⁊ raucedie vocis: in corda ex morſibus malis: ⁊
doloroſis: ⁊ apertione venarum in pectore ⁊ toto corpo
re ex ſenſu ſupra ipſum quaſi ſit grauedo vt incubus tem
pore ſomni: vel ex fetore ipſius: ⁊ ꝓprie in ſudore ⁊ anhe
litus ad fetorem declinat. Cum vero ꝓcedit ⁊ extẽdiẜ tẽ
pus eius appet ſpſio in capillis ⁊ caſus eoꝝ ⁊ ꝓprie i pil
faciei ⁊ ptium eius: ⁊ qñqꝫ deſiccãtur caſus capilloꝝ ⁊ in
cipit forma fieri feda ⁊ caſus terribilis: ⁊ color dñigratur
⁊ additur cõſtrictio anhelitus donec ꝑueniat ad difficul
tatem ⁊ diſniam magnam: ⁊ ꝑuenit vox ad finem rauce
dinis ⁊ ingroſſanẜ labia: ⁊ denigrantur: ⁊ incipit ſan. cõ
gelari in iuncturis ⁊ putrefieri: ⁊ apparet ſupra corpꝰ ſub
cute tota additio glãduloſa ſimilis aĩali qꝺ grece vocatur
ſaros. Cum vero ꝯfirmaẜ egritudo cadũt pili oẽs ⁊ ꝓ
prie faciei: deinde incipit corpuſ vlcerari vlr: ⁊ ꝓprie vbi
appent additiões glãduloſe: ⁊ illud qñqꝫ lepra nõ ẽ ꝗe
ta in modum elefantie ⁊ corroditur cartilago naſi: ⁊ rodi
tur extremitas naſi eius: ⁊ corroſis iuncturis cadunt ex
trema ⁊ currit ex eis virus fetens: ⁊ vox occultaẜ: ⁊ tẽdit
ad occultationem: ⁊ denigratur color valde: ⁊ pulſus eiꝰ
debilis propter debilitatem virtutis: ⁊ fit neceſſaria ſpiſ
ſitudo in eo deficiente magnitudine ⁊ velocitate. Regi
men in cura lepre eſt proportionale regimini dicto in cu
ra cancri: ⁊ eſt ab eo diuerſum ſm diuerſitatem temporis
⁊ diſpoſitionem eius. Si enim in principio fuerit debi
lis poſſibilis eſt curatiõis lꝫ difficilis: ſi vero fortis ⁊ con
firmata impoſſibilis ſanatiõis erit. Si aũt cancer q̃ par
ticularis eſt morbus cum magnificatus ⁊ cõfirmatꝰ fue
rit ſeu vlceratuſ curam nõ hẽt quãto minus lepra q̃ ẽ vni
uerſalis morbus: licet in ea mã ſit dꝭffuſa ita vt nõ mini
ſtretur medicine fortes ſubſtẽt egritudinem ac referẽt: vt
nõ agat vel imprimat ſup principalia membra. In can
cro autem cum ſit in eodem tota vnita eſt ſecus. Eius er
go que eſt in principio cũ eſt debilis regimen erit duplex
vniuerſale ⁊ particulare. Uniuerſale eſt quattuor res cõ
ſimiles illis ſcilicet euacuatio vniuerſalis: ⁊ antecedẽtis
cauſe dieta: rectificatio membrorum regenerãtium mãꝫ
⁊ correctio accidentium. Uniuerſalis euãtio cõpleẜ flo
bothõia farmacijs ⁊ vomitu ⁊ enematibus. Flõia quidẽ
de baſilica dextra: ⁊ nigra de baſilica ſiniſtra: ⁊ hoc ſi ſan
guis cum tali nigra colera multũ appeat abundare quo
caſu oꝫ de venis magnis ipſius manus vel etiam pedis
euacuare vltime. Si aũt nõ dimittatur flõia magnarũ
venaꝝ ⁊ fiat de ramis ipſarum vt de ſaluatella dextra: ⁊
ſiniſtra. Flebothomia enim magnarum dietaꝝ fortaſſe
tũc magis nocebit quã iuuabit magnam reddẽdo effrenẽ
In ea vero q̃ eſt ex ꝑuis venis fit ſecuritas ex iuuamen
to qꝺ accidit abſqꝫ nocumẽto ⁊ apertio venarum ani: ⁊ ſan
guiſugatio cum magnis ſanguiſugis vel ꝓuocatio men
ſtruorum: deinde erit cõueniens ⁊ ꝓprie cum retẽta fue
rit vltra mõꝫ. Uentoſatio vero ꝑ groſſiciem ſan. locũ
nõ hẽt flõia vero celebrata quieſcat ab ebdomadaꝭ ſerua
to bono regimie: ⁊ digeſtio ſumpto purgetur farmacis

appropriatis ex ſimplicibus ⁊ compoſitis q̃ infra dicen
tur ipſi humori. Feſtina autem antequã ingroſſetur ⁊ in
dureſcat vſqꝫ ad ebdomadam: qꝛ tũc nõ obediet potio
ni vt Hip. dixit in affoꝛiſmis. Et ex ſimplicibus ſũt: ſi
cut epithimum: ſtichados: mirabꝭ. in. eleborus: lapis la
zuli: ⁊ lapis armenus: ⁊ polipodium: fumuſ terre: ⁊ ſi ad
datur pulpa colloquintide eſt potiſſima facit enim deſi
ſtere egritudinem: ⁊ vlterius non augeri. Et quãdo fue
rit ibi colera mixta faciens aduſtionem in malicia adda
tur aloes: ſuccus ſcilicet cucumeris aſinini vel ſcamonea
Oportet autem vt purgatio cum predictis ſit multiplica
ta in tpe pluries: nõ. n. ſufficit vt vnica purgatiõe purgeẜ
cum talis purgatio nõ debeat eſſe fortis ſꝫ debilis ⁊ paꝝ
educẽs ac paulatiue vt ſupra in cura mlic eſt dictuꝫ ⁊ cõ
ſimilibus ſuis nõ poterit mã vnica media educi: ⁊ maxi
me cum ſit penetratiua ⁊ vehemẽter ſanguini mixta. In
quit. n. Albo. cum mã fuerit vehemẽter penetratiua: aut
cum ſanguine multum admixta nõ poteris ipſam vnica
vice euacuare ſicut in ſciatica ⁊ artetica longo tempore: ⁊
cancro: ſcabie antiqua: ⁊ carbunculis ãtiquis: oportet er
go vt incipias cum leniorbus que paulatim educũt ma
teriã bis vel ter ſoluendo ⁊ totiẽs repetatur quaꝫ diu ne
ceſſaria fuerit vt ebdomada qualꝫ repetatur: vomitibus
vero: ⁊ enematibus lenitiuis euacueẜ oĩ tempore ſm de
clinationem mẽ: oꝫ aũt vt vomitus fiat cum acutis ⁊ ſa
litis ⁊ acetoſꝭ qualiter locum nõ hñt: deinde ſumant ali
quid de abſinthio in potu. Dietam vero complet regi
men rerum non nãlium ad frigiditatem ⁊ humiditatem
cõuerſio ſeu ꝑmutatio: ⁊ primo aeris ad frigidũ ⁊ hũidũ
⁊ ꝯriũ ei in quo egritudo exiſtit ꝑeata: ⁊ cũ exercitõ de
lectabili oĩ mane in vmbra poſt euãtionem ſupfluitatuꝫ
ſicce: ⁊ aquoſe: ⁊ cum cantilenis altis: deinde fricenẜ ⁊ qe
ſcant: deĩde cibetur cũ cibis euchimijs ex herbis vt a tri
plicibus ⁊ ſpinacijs bletis ⁊ portulacis ⁊ b[illegible]ginibꝰ car
nibus hedinis arietinis: ⁊ vitulinis: ⁊ ꝓprie gallinarum
iuuenum ⁊ pinguium ⁊ iuribus earum: qm̃ cõtemperãt
humoꝝ ꝯplõnem: ⁊ cum lacte caprino ⁊ ouio nouiẜ mlꝭ
ſo in quãtitate q̃ digeraẜ ſimplici vel mixto cuꝫ pane vel
ſorbitiõe facta ex ea zuc. ⁊ oleo amig. vel lacte: vel farina
ordei: ⁊ fructibus vt prunis: criſomilis: perſicis pomis:
amig. ⁊ cum oĩ euchio ad frigidum: ⁊ humidum declinã
te qꝺ malam ꝯplõnem mẽbroꝝ calͣam ⁊ ſiccam nutriti
uoꝝ alteret: ⁊ impinguet: ⁊ ꝓinde dulcia ſunt ꝯueniẽtia
⁊ mãꝫ ꝓhibent gñari. Et ex his q̃ comẽdauit ⁊ eſt expꝭ
tum Agalꝭ. in lepra cãta ab apoſtemate ſplenis vel oppi
latiõe eius eſt decoctio tamariſci cum paſſulis ſepe ſũpta
⁊ rane paludũ cũ oleo ⁊ ſale cocte: ⁊ cõeſte ſunt bone le
pre: ⁊ cinis aſini curat eam. Et ex his q̃ cõmendauit pre
cipue G. eſt cõmeſtio carnis ſerpentum: ⁊ ſorbitio iuris
eius ꝓut infra diceẜ: ⁊ cõmeſtio mice pãnis i eo de ſimlᷓa
Et poteẜ vino albo ſubtili ꝑmixto valde. Et qñꝫ dimit
teẜ vinum quare poteẜ frigida aqua ꝑmixta aceto albo
pauco: ⁊ ſi tolerat ſtomacus vel aq̃ ordei vel aq̃ lactis: vꝭ
lacte acetoſo a quo abſtractũ fit butirũ: qm̃ ẽ mã iſlãma
tiõis ⁊ aduſtiõis: ⁊ deinde cũ ſõno tꝑato de nocte nõ ꝓ
fundo ne inflãmeẜ: ⁊ cũ inaniẽtibus cotidianas feces: vt
cliſterijs: ⁊ alijs lubricãtibus ex fructibus ante cibũ ſum
ptis: ⁊ cum reſolutiõe cibi ꝓdicti pauca: ⁊ ſepe ſcã: dõec
hũectet corpus ⁊ impinguet ⁊ cũ gaudio ⁊ delectatione
animi ⁊ ſpe certa ſalutis: ⁊ cum omni abſtinentia a coitu.

¶Rectificationem quoqꝫ mēbroꝝ generantiū māam com
plēt quecūqꝫ alterāt diſcraſiam epatis calam ⁊ ſiccam: ⁊
corporis vniuerſi apiūt ⁊ ꝯfortāt ſplenem: q̄lia ſūt regi-
men ꝑnotatū ⁊ medicine ſupra ſectiōe prima in curis co
rum dicte. Correctio accītiū ꝯplet cum cōuerſiōe regis
ad rectificatiōeʒ impſſionis fc̄e in iterioribus mēbris vt
in cerebro: pulmōe pectore ⁊ corde: ex aq̄ ꝑdc̄a ſig̃ appa-
rent in eis: lʒ.n. impſſio mutatiōis coloris: figure corro-
ſiōis ⁊ vlceratiōis prius fit in exterioribus extremis: tam̄
corruptio ꝯplſonis prius eſt in iterioribus ⁊ principalibꝰ
ac humoꝝ aggregatio ⁊ fumoꝝ: vñ neceſſe ē pati priꝰ: ⁊
ſi nō appareat extra: ꝓinde oʒ vt icipias eis ⁊ in cerebro
quidē cū mūdificatiōibꝰ ipſm ex gargariſmis ⁊ caputpur
gijs dictis in curis ipſius. Ex quibus ſunt ꝓpria in hoc
caſu que infra dicētur: ⁊ cum flōia vene frōtis ⁊ naſi ⁊ cū
epithimatibus ⁊ cōfortātibus ipſum ⁊ repellētibus ma-
los humores: quale eſt oleum roſ. ⁊ lac mulieris: ⁊ ſimi-
lia. In pulmone vero ⁊ tracea ꝓꝑ raucedinē vocis aſma
⁊ timorem ꝑfocationis cum flōia venaꝝ guedeʒ. Et de-
inde cū alijs medis ex ſirupis ⁊ iuleb ⁊ mūdificātibus: ⁊
ꝓſeruātibus ipſa a nocumēto facilitātibus anhelitū ⁊ ci-
bentur tūc lacte ⁊ ſpinacijs: qm̄ ſunt ex melioribus rebꝰ
In corde vero cum flōia baſilice ſiniſtre ꝓꝑ habūdātiaʒ
vapoꝝ aduſtorum reſultātium ad illud: ⁊ cum cordiali-
bus frigidis cōfortantibus ⁊ repellētibus humoꝝ vapo
res ab eo ⁊ fumos: ⁊ mores aīe corrumpētes. Inquit.n.
G. nā corporis ꝯplſones ⁊ humores corporis imitatur.
¶Particulare vero regimen verſat̄ circa extrema corpo-
ris ⁊ eius exteriora in quibus principalis apparet impſ-
ſio ꝓꝑ effuſionem mē ad ipſa ⁊ debilitatem ipſoꝝ: ⁊ hec
cum particularibus opationibus: ⁊ localibus medis ex-
ercendis ⁊ miſtrādis in ipſis: ⁊ primo cū frigidis ſtipticiſ
ꝯfortātibus mēbra ⁊ repellētibus māam q̄lia ſunt oleum
mirtinum de extremitatibus vitis: ⁊ de glādibus cū ace
to: ⁊ deinde cum frigidis ⁊ ſtipticis hñtibus calitatē tpa
tam vt repcutiāt qđ fluit: ⁊ reſoluāt ſimul qđ fluxit: qua
lia ſunt ſuccus plātaginis: lingue canis: lentes acetum ⁊
alia q̄ ſupra in cancro ſūt poſita ⁊ antrace: ſʒ melius ē vt
balnectur: deinde vngātur. Sicut aūt balneum ex aqua
decoctiōis fenugreci cum ſapōe bono: ⁊ ex bonis eſt bal
neum in aqua decoctiōis ſpētis ⁊ ficuli balneātur in ſan.
hom inis: eſt.n. tpatio: iter hūores ⁊ nē ꝯuenictio: dixit
G. ⁊ aliq̄ in oleo: ſicut pʒ ex infraſcriptis. ¶Poſt balne-
um vero vngatur totum corpus cum ꝑdictis cum aceto
fricādo: ⁊ qñqꝫ ꝯfert inūctio ex olō viol. ⁊ lacte mulieris
olō de cucurb. ⁊ nenufaris: ⁊ illud qñ corpus fuerit in-
flāmatum ⁊ exiccatum: ⁊ maxime poſt balneum reſolu-
tiuum ⁊ inunctiōem cum reſolutiuis ⁊ reſoluētibus for
tibus. Quo caſu oʒ vt ēt caputpurgium fiat ex lacte mu
lieris cuʒ olō viol. ⁊ inūgatur extrema ⁊ ꝯſeruent̄ exdar
ſeſam cum olō de lilio ⁊ de coſto: ⁊ inūgantur iuncture
cum his ſubtiliatiuis ⁊ reſoluētibus fortibus q̄ ſequūtur
⁊ illud cum mā fuerit exiccata ⁊ idurata: ⁊ fortaſſe erit ne
ceſſarium inūgere eos in balneo cum ſubtiliatiuis reſol-
uentibus in quibus ingrediat̄ nitrum ⁊ ſulfur: bache lau
ri: ⁊ gluten carpētanoꝝ ⁊ ſinapi: origanum: piper: macro
pip: ⁊ ſtaphiſagria ⁊ calamentum qđ ꝯfert nō ſua inſci-
ſione tm̄: ſed etiam ſua reſolutiōe: ⁊ fortaſſe erit neceſſari
um euforbium: ⁊ hoc qñ balneātur ⁊ inungātur ꝓꝑ reſo
lutionem ſuꝑfluitatum: qꝛ mā exiccata eſt: ⁊ indurata val
de: ſed oʒ vt ꝑcedat vnctio cuʒ butiro: ⁊ forte neceſſariū
erit inungere eos fricando cum huiōi medicis in ſole ca
lido ⁊ illud cum balneum ꝑſto nō hētur: ⁊ qñqꝫ inūgun
tur cum tiriaca ⁊ ſolitis. Et ex medicis bonis q̄ bibūtur
cōpoſitis ſunt multe: ⁊ melior eſt tiriaca maior facta cuʒ
carnibus vipere ⁊ tiriaca: diateſſeron: ⁊ diaſulfur: ⁊ troci
ſci tiri: ⁊ trociſci ſquille cuʒ vino paſſo ⁊ groſſo: ⁊ hoc pꝰ
mundificationem corporis. ¶His medicinis curabitur ſi
ſui principio ⁊ ꝓceſſu ſi vero ꝑuenerit ad ꝯplemētum: ⁊
fortitudinem ſui: ⁊ ſit cōfirmata flōia penitus omittatur:
⁊ ꝓprie ex venis magnis: ⁊ ēt purgatio cum forti medici
na: qm̄ ſuꝑfluitates in eis ſoluūtur ⁊ nō educūtur: ſic ea
rum maliciam manifeſtant magis: ⁊ ſi cōuertātur ad in-
teſtina fortaſſe imprimeret cancrū in eis vñ hyp. in aflo.
Sana habētes corpora farmacijs purgati exſoluūtur ce
lerius: quā malo cibo vtentes. Alienētur ergo tūc oia q̄
māam trahāt ⁊ cōuertāt interius ⁊ miſtrent̄ de foris que
illa carminēt ⁊ reſoluāt ⁊ motum faciunt ab vlceribus ſa
niem abſtergēdo. Et de potibus cōuenietibus eis eſt vt
ſumat̄ de limatura eboris. ʒ. x. ⁊ ſumātur in potu cum vi
ni ⁊ butiri. ℥. iij. aut ſumat̄ altich cum melle in quātitate
nucis: aut đ ſquilla karrati. x. cum ſirupo ſquille ⁊ inſpiſ
ſa o ſicut rob: aut cimini. ʒ. v. ⁊ mellis quātitas q̄ inſpiſ-
ſentur ſicut rob ⁊ ſuccus calamenti cum eis eſt bonꝰ val-
de ex. iij. almuſach vſqꝫ ad. vj. ⁊ vltimo medicēt̄ cū cau-
terio diſpartito ſuꝑ membra eoꝝ ſicut ſupra ſinciput ſu-
mitatis capitis radicem epigloti: ⁊ duo tempora ⁊ colluʒ
⁊ iuncturam manuum ⁊ pedum. Cauterizentur quoqꝫ
in principio timoris ⁊ vlceratōis ē medicia ſplenis. In-
quit Albo. Valde vtile iuuās eſt ad ꝓhibēdum ne cor-
ruptio ſpgat̄ ⁊ ad cōfortandum mēbrum cuius cōplexio
nem voluimus rectificare: ⁊ reſoluēdum materias corru
ptas in membro reptas: ⁊ ꝓinde viſum extitit ātiquis vt
in principio timoris lepre ⁊ ꝓprie vbi ex corporis diſpo-
ſitiōe timetur ꝓceſſio ⁊ cōfirmatio eiuſ vt cauterizentur
in āteriori parte capitis vt cōferat caluarie: ⁊ alio inferio
ri loco vbi capilli tundūtur: ⁊ inter ſupcilia: ⁊ alio in dex
tra parte capitis: ⁊ alio in ſiniſtra: ⁊ immo poſterius āte
nucham ⁊ duobus apud duas commiſſuras coronales:
⁊ alio ſupra ſplenem: ⁊ ſint cocture ille cum cauterijs le-
nibus minutis. Et quandoqꝫ cauterizatur ſupra caput
oportet vt ꝑueniatur vſqꝫ ad os ſaltem nō fortiter ⁊ ſubi
to ⁊ cum mora ipſius in loco immo ſic applicetur ne cō-
plexio cerebri corrumpatur ⁊ inflāmetur ⁊ deſiccet̄ vt ſto
lidi faciunt nō alleuiādo manus ipſorum: ⁊ interficiunt
quare oportet vt leniter iprimatur ⁊ paulatim abſqꝫ grā
di inflammatiōe cauterij: ⁊ ipreſſiōe ac retentione ipſius
in loco: ⁊ proprie cū incōmiſſuris cauterizatio fiet. Ser-
mo Ga. in exhibitione carnis ſerpentis ad glauconem
ait. In elefantiam patientibus ethidiarum ideſt ſerpen-
tum eſus mirabile eſt auxiliuʒ: oportet autem comedere
eas ita cōficientes quēadmodum feris nutrita ⁊ aſpidi-
bus morſos vidiſti. ¶Primum quidem auerſis capite: ⁊
cauda vſqꝫ ad digitos q̄tuor: deinde inteſtinis cibus ab
latis ⁊ māifeſto qꝛ eſt.ſ. cute ablata: deinde aq̄ coꝝ corpo
re loto ſʒ huiuſqꝫ quidē cum tiriaca vocatā cōficimus: đ
inde aūt indifferēter coquimus in tiriaca quidē in aqua
ponētes aniſi ⁊ pauci ſalis. In elefantiam tunc patienti
bus in lebete ſimiliter conficiētes per aliud ius album.
Sit aūt ſic. aqua quidem copioſe imiſſa cum olō brevi: ⁊

cum eo porro ⁊ aneto: manifeſtum eſt aũt ꝙ vſqꝫ ad car
nes ethidiaruꝫ coquere ꝯgruit quouſqꝫ fiant molles ⁊ ſe
pate ⁊ ſic comedere. Et ipm aũt ethidiaꝝ cõſectum far-
macum ꝙ vocauit tiriacam antidotum eſt optimum bi-
bere in laborantibus: ⁊ ſi voluerit quis ꝑiam cutem pun
gi: hec oĩa facientibus eſt qñ ſquama deſiſtit acuti: qualiſ
qꝺ vocatur ſerpentum ſepum. Sermo Abo. G. inter-
pretis ſup eodem. Et ſorbeatur ius: ⁊ ponatur ſup ipm
mica panis: ⁊ de ſimilia ⁊ fortaſſe ꝓijcitur eo aliquid de
pullis columboꝝ donec fiat ſicut puls. Et huius quideꝫ
regiminis iuuamẽtum fortaſſe nõ apparet in principio:
ſꝫ paulatim augeť donec ſubito appareat ſanitas: ⁊ fortaſ
ſe antecedit ſanitatem ſepatio ratiõis diebus aliquibus:
⁊ eſt ſignum ſepationis ⁊ iuuamenti eius ⁊ applicatio in
qua oꝫ vt abſtineat a datiõe eius eſt: ⁊ icipiat leproſus in
flãmari: ⁊ inflãmatur ac patiatur ſcothomiam: deide for
taſſe pmiſcetur ratio eius: deinde excoriať ⁊ finaliter ſa-
natur. Cum ergo ex cõmeſtione eius nõ patitur ſcotho
miam neqꝫ inflãmatur tũc no ceſſet cõedere carnes eius
⁊ ius. Sermo alioꝝ antiquoꝝ ad illud eſt: vt ſumatur
ſerpens niger excorticatuſ ⁊ ſepeliatur donec in eo fiant
vermes: ⁊ deinde extrahatur cuꝫ vermibuſ ⁊ exiccetur: ⁊
detur in potu puluerizatum illi in queꝫ ſupfluit lepra vſ
qꝫ ad triduũ omni die. ℥. j. cum ſirupo mellis: oleum in
quo coquiť vipera cõfert valde ſi iungať ex eo. Aliꝺ me
dicamen. Accipiať ſerpens niger ⁊ excorticeť ⁊ ponatur
i olla ⁊ fundať ſup ipuꝫ de aceto forti. ℥. viij. aq. ℥. j. pta
ſie recẽtis: radicum dragẽtee: ana. ℥. ij. decoquãtur oĩa ſi
mul ſup ignẽ leuem donec diſſoluatur ſerpens ⁊ coletur
aq̃ a ſerpẽte ⁊ fricetť cum ea poſt abraſionem barbe ⁊ capi
tis tribus diebus. Et ex iuuamẽtis q̃ accidũt ex admini
ſtratiõe medicinaꝝ vipalium eſt excoriatio cutis corru-
pte ⁊ pmutatio carnis ⁊ cutis ſane quã inunctio lep̃ ⁊ cũ
humidis ⁊ tpate calidis ꝯſeruare oꝫ. Bona ſolutiua cõ
ferẽtia leproſis digõe ꝑmiſſa cũ ſirupo de epithimio: cu
ius deſcriptionem poſuimus in antidotario noſtro ſunt
hyeralogodion: hyera colloquintida: hyera pigra: ⁊ pil
lule de epithimio ⁊ ſimilia. Decoctõ. ℞. mirabol. citri.
⁊ in. ana. ʒ. x. ameos. ʒ. v. altich bõi. ʒ. ſ. paſſulaꝝ enuclea
taꝝ minam. ſ. decoque cuꝫ. ʒ. ij. turbit dõec vẽiať ad ter-
tium ⁊ exprimať ⁊ cõmiſceať cuꝫ ea de aqua mellis. ℥. ij.
Sumať poſt purgationẽ ⁊ vngať corpus leproſi: in prin
cipio ⁊ ꝓceſſu ex butyro ⁊ ſedeat i ſole dõec ſugatur aut
ambulet. lxx. paſſus ⁊ cõuertať ſup ſiniſtꝝ ante ⁊ retro: ⁊
comedat cappares cum melle: ⁊ accipiat in potu decoctõ
nẽ predictam ſeptem diebus: quolibet die renouãdo ip-
ſaꝫ. Deſcriptõ caputpurgij mũdificãtis cerebꝝ lepro-
ſum. ℞. macropiperis: celidonie: ptaſie: naſturtij: borun
gi ana. ʒ. j. nucis muſ. pulegij ana. ʒ. ſ. ſucci agni caſti: co-
tilas. ʒ. olei ſiſamini tãtundẽ miſce ⁊ decoq̃ donec conſu
matur aqua: deide coletur ⁊ reſerueť i vitreo ⁊ fiat. ſ. ca-
putpurgiũ naribus quãtum capiunt: deinde cõſequatur
qñ inflãmatur ⁊ exiccatur ex illo caputpurgiũ humectati
uum predictum. Et dixit yſaac vt inquit G. Nunquã
vidi in vita mea hominem hac infirmitate habitum ple
narie ſanari niſi vinum bibit in quo tyria ceciderit ⁊ ibi-
dem cõputruerint. Hunc enim vidi excoriari ⁊ cute ex-
poliari cũ vinum illud ebiberit vnde certificaui quod di
xerunt antiqui de iuuamento carnis ⁊ pinguedine tyrie
in hac: ⁊ in omni alia paſſione dura ⁊ melãcolica. Et ꝓ-
inde purgatio corpore cum ſpeciebus yere magne ſcilicet
yeralogodion: theodoricon ſirupo ⁊ decoctione de epi-
thimo ⁊ ſero: cum eo demus tyria cauſa magnam factaꝫ
cum pinguedine ⁊ carne tyri.

Hic complemento doctoris famoſiſſimi Franci-
ſci Pedemontium in Diui Johannis
Meſue Chriſto fauente finis felix
ſtatuitur. Nunc conſequen-
ter Antidotarium Nico
lai feliciter Inci-
pit inferius.

Phlegmon id eſt apoſtema ſanguineum fol. 208.
glandula. fol. 209.
Carbunculus. fol. 209. et ſeqq
anthrax. ibid.
ignis perſicus. fol. 210.
Carbo. ibid.
pruna. ibid.
Spina. ibidem Vndimia. ibid. et fol. 116.
clavus. ibid.
furunculus. ibid
panaritium. fol. 211
morbilli. ibidem
variolae. ibid.
ſere. ibid.
vena egrediendi. ibid.
gangraena. fol. 214
eſthiomenum. ibid.
morum. ibid.

apoſtemata ſanguinea.